

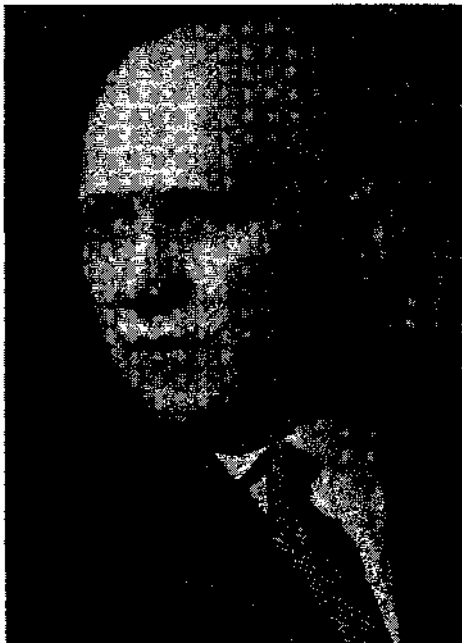
NAUMAS ICKOVIČIUS (1906—1984)

Skaudi netektis ištiko Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto kolektyvą, visą respublikos filosofų šeimą — 1984 metų rugsėjo 16 dieną mirė TSKP narys nuo 1942 m., Didžiojo Tėvynės karo dalyvis, Lietuvos TSR nusipelnęs dėstytojas, filosofijos mokslų daktaras, Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Filosofijos katedros profesorius Naumas Ickovičius.

Netekome žmogaus, komunisto, mokslininko, pedagogo, vyresniojo draugo, kolegos.

Naumas Ickovičius gimė 1906 metų birželio 6 dieną Doneco mieste vargingų, beraščių darbininkų šeimoje. Carinio išnaudojimo metais jam neprieinamas buvo net pradinis mokslas. Sunkios gyvenimo sąlygos jaunystėje uždarė prieš jį ir vidurinės mokyklos duris. Būdamas nepaprastai smalsaus proto, ryžtingas ir darbštus, jis eksternu išlaikė egzaminus ir įgijo vidurinio išsilavinimo atestatą, o 1932 metais baigė Maskvos istorijos ir filosofijos institutą.

Nuo 1951 metų savo likimą N. Ickovičius susiejo su Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Filosofijos katedra. Čia jis praleido kūrybingiausią savo gyvenimo tarpsnį, parašė ir apgynė filosofijos mokslų kandidato ir daktaro disertacijas, tapo docentu, profesoriumi. Nuosekliai gilindamasis į naujausius mokslo pasiekimus, jis vystė dialektinį materializmą, sprendė jo

kategorijų problemas, parašė tris stambias monografijas, mokslinių straipsnių. Svarbiausi jo darbai ir pirmieji tokio masto filosofiniai tyrimai materialistinėje dialektikoje skirti santykinumo ir absoliutumo kategorijų esmei ir turiniui, jų gnoseologiniam, euristiniam, loginiam ir metodologiniam vaidmeniui atskleisti.

Gražiausias, brandžiausias savo paskaitas, nuostabų pedagogo talentą, nepaprastą energiją profesorius skyrė Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto studentams — būsimiesiems respublikos mokytojams, jų marksistinei-lenininei pasaulėžiūrai formuoti, dialektiniam mąstymui ugdyti.

Jis karštai mylėjo savo tarybinę Tėvynę, rūščiaisiais Didžiojo Tėvynės karo metais, būdamas Tarybinės Armijos gretose, gynė ją nuo hitlerinių grobikų. Viso gyvenimo ir darbo pavyzdžiu skiepijo tarybinio patriotizmo jausmą savo studentams.

Turiningas buvo profesoriaus visuomeninis gyvenimas. Jis buvo aktyvus partijos propagandistas, aistringai žodžiu skleidė marksizmą-leninizmą respublikos darbo žmonėms. Dirbdamas LKP CK marksizmo-leninizmo universitete, padėjo kelti įmonių, įstaigų vadovų ir miesto inteligentijos ideologinį teorinį lygį. Buvo Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto specializuotos tarybos moksliniams laipsniams teikti narys, aktyviai dirbo TSRS filosofų draugijoje, buvo metodologinių seminarų vadovu ir konsultantu.

Savo moksline pedagogine patirtimi jis nuoširdžiai dalijosi su kolegomis. Kiekvienam jis troško įskiepyti ištikimybę mokslinei tiesai, ryžtą jos siekti.

Nepaprasta meile gyvenimui, žmogui, jautrumu ir geranoriškumu paženklintas visas profesoriaus gyvenimas. Jis visas atiduotas akademiniam jaunimui, filosofijai.

Už nuopelnus Tėvynei Naumas Ickovičius apdovanotas Tėvynės karo II laipsnio ordinu, keturiais medaliais.

Jo, energingo, jautraus, principingo komunisto, mokslininko, pedagogo, šviesus atminimas visam laikui išliks mūsų širdyse.

V. K. Makarevičius

N. ICKOVIČIAUS DARBŲ BIBLIOGRAFIJA

R. TUOMIENĖ

1. Карл Маркс.— Советская Кубань, 1933, 14 марта.
2. Туманная статья по вопросам философии.— Советская Литва, 1952, 30 ноября.
3. Didžioji žmogaus proto pergalė: [Pirmojo tarybinio dirbtinio žemės palydovo paleidimo metinei sukakčiai paminėti].— Tiesa, 1958, spalio 4.
4. Великий материалист и атеист древности: (К 2300-летию Эпикура).— Комсомольская правда, 1959, 5 мая.
5. От спутника до искусственной планеты.— Советская Литва, 1959, 23 января.
6. Вершина современной философской культуры.— Советская Литва, 1959, 13 мая.
7. Научный подвиг Чарлза Дарвина.— Советская Литва, 1959, 12 февраля.
8. Žmogaus viešpatavimo gamtai filosofiniai pagrindai.— V., 1959.— 108 p.
9. Ne egzaminatus, o gyvenimui ir darbui ruoškime studentą.— Tiesa, 1961, birželio 11.
10. Kas yra pragmatizmas.— Tiesa, 1961, rugsėjo 9 d.
11. Didvyriška mūsų amžiaus simfonija.— Tiesa, 1961, balandžio 16.
12. Žano Žako Ruso atminimui.— Tiesa, 1962, birželio 28.
13. Качество.— Философская энциклопедия. М., 1962, т. 2, с. 483—484.— (Соавтор А. Касымжанов).
14. К вопросу о сущности категории относительности и ее взаимоотношении с категорией абсолютности.— Вильнюс, 1968.— 317 с.
15. Kelyje iš utopijos į mokslą: [Roberto Oveno gimimo 200-osios metų metinėms].— Tiesa, 1971, gegužės 14.
16. F. Engelsas ir gamtos mokslas.— Tiesa, 1970, lapkričio 26.
17. Naujųjų laikų Aristotelis.— Tiesa, 1970, rugpjūčio 27.
18. Научный подвиг Николая Коперника.— Коммунист. Вильнюс, 1973, № 2, с. 65—70.
19. Иммануил Кант: (К 250-летию со дня рождения).— Коммунист. Вильнюс, 1974, № 4, с. 61—70.
20. Титан эпохи возрождения (К 375-летию со времени сожжения Джордано Бруно).— Коммунист. Вильнюс, 1975, № 7, с. 63—68.
21. «Золотая книга» Томаса Мора: (К 500-летию со дня рождения Т. Мора).— Коммунист. Вильнюс, 1978, № 3, с. 66—70.
22. Немеркнувшее творение: (К 100-летию со дня выхода в свет «Анти-Дюринга»).— Коммунист. Вильнюс, 1978, № 7, с. 31—37.
23. Картина мира Альберта Эйнштейна: (К 100-летию со дня рождения).— Коммунист. Вильнюс, 1979, № 3, с. 40—46.